

ANDŻELIKA GODEK

O sytuacjach prawnych i wykładni prawa Unii Europejskiej

Streszczenie

Prawo unijne stanowi źródło praw, uprawnień, kompetencji, obowiązków i zobowiązań różnych podmiotów: instytucji unijnych, państw członkowskich oraz podmiotów krajowych. Ponieważ eksplikacja, w jaki sposób prawo unijne to w istocie czyni, nie jest wcale sprawą trywialną, podstawowym celem artykułu jest ustalenie, na rudymenarnym poziomie przepisów i norm prawnych, jak to się dzieje, że podmiotom krajowym przysługują mogą prawa i obowiązki w jakiś sposób zakorzenione w prawie unijnym. Jako że udzielenie odpowiedzi na to pytanie zakłada akceptację pewnej koncepcji wykładni prawa, drugim celem opracowania jest wykazanie, że derywacyjna koncepcja wykładni prawa prof. Macieja Zielińskiego umożliwia eksplikację, a nawet rozwiązanie niektórych problemów ujawniających się w ramach wykładni i stosowania prawa unijnego w państwach członkowskich. Przeprowadzona analiza normatywna wybranych przepisów wykazuje, że prawo unijne wyznacza w istocie pierwotne, pochodne i złożone sytuacje prawne podmiotów krajowych. Przepisy unijne wysławiają bowiem normy (elementy norm), które czynią podmioty krajowe ich adresatami, beneficjentami lub podmiotami uprawnionymi. W artykule wykazano, że zarówno konceptualizacje, jak i metodologia koncepcji derywacyjnej mogą być z powodzeniem wykorzystane w procesie rekonstrukcji norm prawnych w ramach wykładni prawa unijnego. Koncepcja ta okazuje się przydatna zwłaszcza wówczas, gdy elementy syntaktyczne i semantyczne rekonstruowanej normy są rozczłonkowane krzyżowo między aktami prawnymi ustanowionymi przez instytucjonalnie różnych prawodawców. Okazuje się również, że wypracowane w koncepcji derywacyjnej pojęcie pluralności przepisów przyczynia się do rozwiązania interesujących problemów dotyczących prawa unijnego, jak problem wielości i założonych adresatów norm.

Słowa kluczowe: derywacyjna koncepcja wykładni – prawo Unii Europejskiej – wykładnia prawa UE – interpretacja prawa – sytuacje prawne